

Facultade de Bioloxía

Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras

Materias			
Curso 1			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V02M066V09101	Orientación e Función Titorial	1c	3.5
V02M066V09102	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario	1c	4.5
V02M066V09103	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos	1c	4.5
V02M066V09104	Sistema Educativo e Educación en Valores	1c	3.5
V02M066V09230	As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional	1c	8
V02M066V09231	Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras	2c	12
V02M066V09232	Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras	1c	6
V02M066V09301	Prácticas Externas	2c	12
V02M066V09401	Traballo Fin de Master	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Orientación e Función Titorial				
Materia	Orientación e Función Titorial			
Código	V02M066V09101			
Titulacion	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3.5	OB	1	1c
Idioma				
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Dpto. Externo			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto Barreira Arias, Alberto José			
Profesorado	Barreira Arias, Alberto José Fernández Guerra, Ernesto Gutierrez Manjón, Teresa de Jesús			
Correo-e	abarreira@uvigo.es efguerra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante -futuro docente- ó tratar de situar os procesos de orientación e tutoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente personalizado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familias.			
Competencias				
Código				Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.			- saber
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.			- saber - saber facer
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.			- saber - saber facer
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.			- saber facer
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos			- saber
CG11	Desenvolver as funcións de tutoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.			- saber - saber facer
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.			
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.			- saber

CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.	- saber
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	- saber facer
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	- saber - saber facer
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	- saber - saber facer
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	- saber facer
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	- saber facer
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	- saber facer
CE12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	- saber facer
CE13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.	
CE19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.	
CE21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	- saber - saber facer
CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	- saber facer - Saber estar / ser
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	- saber facer
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	- saber facer
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	- saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	- saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer, comprender e desenvolver os fundamentos teóricos (conceptuais, lexislativos) sobre os que se asenta a orientación e a función titorial, así como as súas relacións coa función docente.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE7 CE8 CE25 CT1 CT3

Analizar e valorar a importancia da orientación e da titoría como un factor de calidade no ensino en secundaria, sensibilizando ó profesorado da necesidade da súa participación activa.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE2 CE4 CE12 CE21 CE25 CT2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE2 CE4 CE7 CE12 CE21 CE25 CT2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	CE1 CE4 CE9 CE10 CE12 CT1 CT3
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria.	CE3 CE7 CE9 CE13 CE19 CE24 CE31 CT1 CT2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE1 CE3 CE4 CE9 CE10 CE12 CE30 CT1 CT3

Coñecer e aplicar algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor tutorial.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG11 CG18 CE4 CE7 CE21 CE30 CE31 CT1 CT3

Promover e manter a comunicación coa familia e o entorno. informando e asesorando nos diversos ámbitos da orientación e a acción tutorial.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CT1 CT3

Contidos

Tema

- 1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.
- 2.- Bases lexislativas da orientación e función tutorial.
- 3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.
- 4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.
- 5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.
- 6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.
- 7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	2	4	6
Foros de discusión	0	2	2
Sesión maxistral	8	16	24
Tutoría en grupo	0	2	2
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballos de aula	4	8	12
Traballos e proxectos	0	40	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricase/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe .
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Descrición	
Traballos de aula	Actividade académica desenvolvida polo profesor, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CG1
			CG4
			CG6
			CG7
			CG9
			CG11
			CG18
			CE1
			CE2
			CE3
			CE4
			CE7
			CE8
			CE9
			CE10
			CE12
			CE21
			CE24
			CE25
			CE30
			CE31
			CT1
			CT2
			CT3
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	10	CE25
			CE31
			CT3

Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	30	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE1 CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9 CE10 CE21 CE24 CE25 CE30 CE31 CT1 CT2 CT3
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	50	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE1 CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE21 CE24 CE25 CE30 CE31 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.

- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados na clase no momento oportuno. É necesario respetalos estritamente para ser cualificados na avaliación continua.
  - O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecementos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá una ponderación de 10 puntos (100% da nota final).
-

Bibliografía. Fontes de información

BLASCO CALVO, P. (2006). *Estrategias psicopedagógicas para la diversidad en educación secundaria. Casos prácticos resueltos*. Valencia: Nau Llivres (pp. 54-55).

MARTÍN, E. e MAURI, T. (2011). *Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva*. Barcelona: Graó.

MARTÍN, E. e ONRUBIA, J. (2011). *Orientación y tutoría. Procesos de innovación y mejora de la enseñanza*. Barcelona: Graó.

MARTÍN, E. e SOLÉ, I. (2011). *Orientación educativa. Modelos y estrategias de intervención*. Barcelona: Graó.

MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Mª de C. (2007). *Orientación educativa y tutoría*. Madrid: Sanz y Torres.

Fernández y M. L. Rodicio (Coords.). *Orientación Educativa. Nuevas perspectivas* (pp. 297-322). Madrid: Biblioteca Nueva.

ALGUNHAS REVISTAS DE INTERESE

Revista de Investigación Educativa RIE. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1187>- Revista de Investigación en Educación. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=8080>- Cuadernos de Pedagogía.

profesorado. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1066>- Familia.

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1159>- Revista Iberoamericana de Educación.

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=5804>

- Banco de imaxes e sons do MEC. <http://recursostic.educacion.es/bancoimagenes/web/>- CNICE- MEC, recursos para a Educación Secundaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario				
Materia	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario			
Código	V02M066V09102			
Titulacion	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Tellado González, Fernando			
Correo-e	soalgi@uvigo.es ftellado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A presente materia ten un carácter básico e común para todas as especialidades do posgrao de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuadrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicológicos (*cognición, linguaxe, personalidade, etc.) ao longo do período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de docentes da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento dos adolescentes a través dunha adecuada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			
Competencias				
Código				Tipoloxía
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.			- saber
CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.			- saber
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.			- saber - saber facer
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.			- saber - saber facer
CE5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.			- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.			- saber - saber facer - Saber estar / ser
Resultados de aprendizaxe				

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e comprender os procesos de desenvolvemento adolescente e plantexar estratexias educativas e psicosociais para a súa promoción.	CE1 CE2 CE3
Comprender os procesos de interacción educativa na aula e os procesos cognitivos, metacognitivos e afectivo-motivacionais que subxacen á aprendizaxe e planificar e aplicar estratexias para a súa promoción.	CE2 CE5
Deseñar propostas de actuación educativa para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, acordos coa organización do centro docente.	CE4 CE5 CE9

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Conceptos de desenvolvemento, factores, teorías.
2. PSICOLOXÍA EVOLUTIVA	2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia.
3. PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. 3.4. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor alumnos.
4. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA.	Descrición, avaliación e intervención.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	8.5	0	8.5
Traballos de aula	12	82	94
Probas de tipo test	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte dos docentes dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de maneira individual como grupal, baixo a dirección do docente.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos de aula	Proporanse actividades para resolver na aula e resolveranse dúbidas sobre contidos e actividades da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Actividades e prácticas a resolver en clase.	70	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE9

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos do 80% estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto na proba tipo test como nos traballos de aula, como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. O alumnado que non poida seguir a avaliación continua realizará unha proba dos contidos da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características da devandita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente. Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Coll, C. (Coord.). (2010). *Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria*. Barcelona: Graó.

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la Educación*. Madrid: Pirámide.

Palacios, J, Marchesi, A. y Coll, C. (Comps.). (1999). *Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva* .Madrid: Alianza Editorial.

García, J.N. (2001). *Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica*. Barcelona: Ariel.

Santrock, J.W. (2006). *Psicología del desarrollo*. México: McGraw-Hill.

Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords.). (2011). *Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato*. Madrid: Pirámide.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

Materia	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos			
Código	V02M066V09103			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Idioma				
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Cid González, Antonio Pedro Pino Juste, Margarita Rosa Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Profesorado	Cid González, Antonio Pedro Fernández Rodicio, Clara Isabel Pino Juste, Margarita Rosa			
Correo-e	antopedronio@uvigo.es mpino@uvigo.es cirodicio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	El curriculum es el eje sobre el que se desarrolla la labor educativa, tanto en los aspectos conceptuales (concepciones, componentes, niveles, etc.) como en los procedimientos (procesos de diseño, puesta en práctica, evaluación, etc.). De ahí la importancia del dominio de los contenidos que vamos a trabajar en este modulo.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	- saber
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.	- saber
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	- saber facer
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	- saber facer
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.	- saber facer
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	- saber facer

CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.	- saber facer
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.	- saber facer - Saber estar / ser
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	- Saber estar / ser
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	- Saber estar / ser
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.	- saber facer - Saber estar / ser
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	- saber - saber facer
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	- saber facer - Saber estar / ser
CE13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.	- saber - saber facer
CE19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.	- saber facer
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	- saber facer
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	- saber - saber facer
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	- saber facer
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	- Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	- saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	- saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Diseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o currículo oficial ao contexto sociocultural	CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG18 CE4 CE13 CE19 CE27 CT1 CT2 CT3

Programar e implementar procesos de avaliación: coñecemento e habilidade da implementación de procesos evaluativos.	CG1 CG3 CG4 CG16 CG17 CE4 CE9 CE20 CE24 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3
Utilizar diferentes metodoloxías en función do proceso de E-A, adecuando os aspectos, procesos e criterios metodolóxicos a cada situación de E/A	CG1 CG2 CG4 CG6 CG10 CG17 CE13 CE19 CE24 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3
Establecer procesos de mellora do proceso de E/A: analizando a interacción profesor alumnos como base para o establecemento de novas estratexias de acción programadora durantela realización do proceso E/A.	CG2 CG7 CG10 CE9 CE13 CE19 CE24 CE31 CT1 CT2 CT3
Construir e seleccionar materiais didácticos adecuando estes ao saber facer do alumnado	CG1 CG2 CG7 CG10 CE9 CE13 CE19 CE20 CT1 CT2 CT3
Crear diseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando, en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica.	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CE4 CE9 CE13 CE24 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3

Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos.

CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CG10
CE4
CE9
CE13
CE31
CT1
CT2
CT3

Contidos

Tema

1. Bases conceptuais e lexislativas.	Curriculum e teorías curriculares Orientacións teóricas do curriculum Modelos de curriculum Bases lexislativas
2. Organización de centros Educativos	Organización do Alumnado Organización do profesorado e liderazgo Organos Colexiados do centro escolar Documentos Institucionais
3. Compoñentes didácticos	Competencias Obxectivos: Tipos e redacción Contidos: Selección e secuenciación Metodoloxía: principios e estratexias Actividades: organización da aula e secuenciación das actividades Recursos didácticos Avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	11	22	33
Proxectos	0	30	30
Prácticas autónomas a través de TIC	0	14	14
Sesión maxistral	11	22	33
Traballos e proxectos	0	2.5	2.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Durante as clases presenciais realizaranse exercicios concretos coa finalidade de que o alumnado adquira a consolidación de determinados procedimentos que máis tarde deberán formalizar de forma autónoma no proxecto. Cada alumno presentará ao final do curso as seguintes evidencias: 1.- Redacción dunha orde do día dunha reunión de departamento 2.- Redacción dun acta dunha reunión semanal de departamento 3.- Diseño dunha unidade didáctica facendo especial fincapé nos apartados de metodoloxía e avaliación 4.- Glosario de termos e mapa conceptual de documentos traballados (Máximo cinco follíos)

Proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proyectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio dos contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor. Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto
Prácticas autónomas a través de TIC	Realizaranse prácticas autónomas a través de diferentes plataformas didácticas
Sesión maxistral	Durante as sesións maxistras realizaranse as explicacións teóricas do tema e aclararanse as dúbidas surgidas durante a elaboración do proxecto. O alumnado disporá dun texto base de guía e axuda.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos de aula	
Proxectos	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Califícaranse as actividades realizadas na aula para comprobar a consolidación das aprendizaxes e realizar unha retroalimentación positiva.	20	CG1 CG2 CG7 CG16 CG17 CE13 CE24 CE27 CE31

Proxectos	Cada alumno presentará a programación dunha unidade didáctica. Poderá elixir a temática e o curso de implementación.	80	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG18 CE4 CE9 CE19 CE20 CE24 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación desta disciplina varios niveis e dimensións desenvólvense. Con base no marco xeral de competencias, é dicir, as competencias, a avaliación tentará recoller e avaliar estes aspectos estudantes relacionados respecto: o campo do coñecemento, procedementos de campo, campo campo atitudinal e relacional.

Entendemos que o equilibrio será no que os alumnos son capaces de dominar estas catro grandes dimensións que contribúen de algunha maneira que eu vaia de forma holística.

A avaliación do proxecto terá dúas vertentes: por unha banda a xustificación teórica de varios elementos curriculares e traballou outro proxecto. Para avaliar o proxecto, aplicaranse as seguintes regras:

1. Use o coñecemento dispoñible nos documentos traballado en clase para contrastar as súas propias ideas, para apoiar e fundamentar a eles. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
2. expresar adecuadamente as súas ideas, discutido e demostrado capacidade de escoitar e capacidade de resposta.
3. Revisión de posicións fundamentado feitos e argumentos usando o seu propio vocabulario técnico do asunto motivada.
4. sinxeleza, capacidade de comunicación, estrutura de presentación traballado en clase.
5. Estrutura lóxica de ideas.
6. Utilización e xestión das TIC.
7. Adecuación e coherencia entre Lhasa actividades prácticas e teóricas.
8. Calidade das contribucións e das expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en equipo, compormiso en diferentes tarefas.
9. Enfoque de obxectivos de aprendizaxe, adecuación á idade, tempo, etc.
10. Selección do tema, o secuencia do contido a través da unidade de ensino, adecuación a idade, tempo, etc.
11. Selección de actividades, a creatividade na súa preparación, a aptitude para a idade e tempo.
12. O deseño innovador de recursos.
13. Estratexias de avaliación
13. Selección: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, ferramentas de deseño, etc.

O segimiento dos grupos de traballo faise unha ocasión privilexiada para introducir, polo profesor, aspectos atitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación para traballar como profesor, etc). Do mesmo xeito, nalgúns fases do proxecto, será solicitada aos alumnos para avaliar o seu propio traballo (auto) ou traballo othersâ pares (avaliación polos pares) para facer un proceso de produto para a resolución de erros en aprender o máis axiña posible.

Para a avaliación do traballo en grupo os alumnos deben cubrir unha variedade de autoestima que estará dispoñible na plataforma.

Bibliografía. Fontes de información

CANTÓN MAYO, I. y PINO JUSTE, M.R., Diseño y desarrollo del currículum. , Alianza editorial., 2011

CANTON MAYO, I. Y PINO JUSTE, M., Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento, Alianza, 2013

ANTÚNEZ, S. Y GAIRÍN, J., La organización escolar. Práctica y fundamentos. , GRAO, 1996

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Orientación e Función Titorial/V02M066V02101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V02102

Investigación e Innovación na Educación Secundaria/V02M066V02205

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema Educativo e Educación en Valores**

Materia	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Código	V02M066V09104			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3.5	OB	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Fernández González, María Reyes Vieites García García, Manuel F.			
Profesorado	Carrera Fernández, María Victoria Cid Fernández, Xosé Manuel Fernández González, María Reyes Vieites García García, Manuel F.			
Correo-e	mvieites@uvigo.es ofoe-to@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral	Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar sen ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe. Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo. Para iso, e en primeiro lugar, é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas e, en definitiva, para mellorar a calidade da educación. A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación. Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización. Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola -Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfiren na súa acción. Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida. Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle outorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como na LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE, si serían incluídos nos seus contidos. Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa, responsables da redacción e desenvolvemento da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. A análise da situación actual complementase cunha breve perspectiva histórica, considerando os retos e desafíos de futuro (LOMCE - Lei Orgánica de Mellora e Calidade da Educación).

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

O alumnado é quen de analizar os aspectos substantivos do sistema educativo español nos ámbitos estatal e autonómico. O alumnado estuda e coñece a súa estrutura nunha perspectiva histórica e actual.	CG13 CE6
O alumnado comprende os aspectos fundamentais da Lei Orgánica 2/2006 e da LOMCE, en relación cos niveis educativos vinculados ao Mestrado de Secundaria.	CG13 CE6 CT1
O alumnado coñece e valora o rol dos axentes socioeducativos nos procesos educativos formais propios das ensinanzas de secundaria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de idiomas.	CG7 CE10 CE11
O alumnado sabe como deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional e en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e ou respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible.	CG7 CG13 CE10 CT1

Contidos

Tema	
1. O Universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos. Educación formal, non formal e informal.	1.1. Concepto de educación. Trazos xerais e diferenciais. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, alumnado, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOGSE, LOCE, LOE, LOMCE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOMCE. Ensinanza obrigatoria e posobrigatoria. Educación Secundaria e Bacharelato. Formación Profesional. Ensinanzas de Idiomas. 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. Asociacións escolares.
3. A educación en valores.	3.1. Marco conceptual da educación en valores e actitudes. Cara unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía e estratexias didácticas ante valores e actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a educación de valores e actitudes.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	14	7	21
Traballos de aula	14	12.5	26.5
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	40	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia.
Traballos de aula	O alumnado realiza traballos nos que aplica os coñecementos desenvolvidos na sesión maxistral.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo propio seguindo as indicacións do profesorado.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Mediante tutorías presenciais ou por correo electrónico concertadas co profesorado.
Traballos de aula	Mediante tutorías presenciais ou por correo electrónico concertadas co profesorado.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Mediante tutorías presenciais ou por correo electrónico concertadas co profesorado.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia	20	CE6 CE10 CE11
Traballos de aula	O alumnado aplica o coñecemento teórico a casos prácticos.	30	CG7 CG13 CE6 CE10 CE11
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo de elaboración propia segundo as indicacións do profesorado.	50	CG7 CG13 CE6 CE10 CE11 CT1

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Bibliografía. Fontes de información

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

Cuadernos de Pedagogía / Revista Galega do Educación/ Revista Galega do Ensino

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional**

Materia	As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional			
Código	V02M066V09230			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	8	OB	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Varela Bravo, Eduardo José Alonso Alonso, María Rosa Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo			
Profesorado	Alonso Alonso, María Rosa Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo Varela Bravo, Eduardo José			
Correo-e	ralonso@uvigo.es gonzalo@uvigo.es evarela@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia pretende proporcionar unha visión panorámica e comprensiva da docencia de linguas estranxeiras en España e en Galicia en termos de lexislación e das estruturas educativas actuais no contexto dos obxectivos fixados polo Marco común europeo de referencia para as linguas. A información proporcionada no curso será tratada dun xeito práctico por medio de debates e de estudos comparativos entre a situación no contexto nacional e as políticas educativas e aportacións máis significativas dos países do noso entorno europeo de xeito prioritario, pero tamén doutras zonas relevantes do mundo global.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.	- saber
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	- saber - saber facer
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	- saber - saber facer
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.	- saber - saber facer
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	- saber - saber facer
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.	- saber - saber facer

CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino	- saber
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	- saber - saber facer
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	- saber - saber facer
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	- saber - saber facer
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	- saber facer - Saber estar / ser
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	- saber facer
CE12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	- saber - Saber estar / ser
CE14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	- saber
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	- saber - saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	CG1 CG3 CG4 CG5 CE3 CE7 CT1 CT3
Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	CG4 CG10 CG17 CE8 CE10 CE12 CT3
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	CG1 CG13 CE6 CE14 CT1
Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	CG4 CG6 CG13 CG17 CE7 CE10 CE14 CT1 CT3

Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	CG5 CG10 CG17 CE3 CE8 CE12 CT3
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	CG5 CG10 CG17 CE7 CE10 CE12 CE14 CT3
Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	CG5 CG10 CE3 CE8 CE10 CE12 CE14 CT3
Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	CG1 CG13 CG17 CE6 CE7 CE14 CT1 CT3

Contidos

Tema	
1. O Marco común europeo de referencia para as linguas. Obxectivos, métodos e prioridades da política lingüística europea.	Estudo e discusión dos documentos fundamentais sobre o ensino de linguas estranxeiras no contexto europeo.
2.- O ensino de linguas no presente modelo educativo, nacional e autonómico.	Visión panorámica do ensino de linguas en España e en Galicia tanto desde a perspectiva da educación obrigatoria, post-obrigatoria ou de réxime especial.
3.- Os niveis de referencia de aprendizaxe de linguas e o desenvolvemento de competencias.	Descrición e estudo en detalle das competencias específicas, transversais e complementarias a desenvolver nos distintos niveis de aprendizaxe.
4.- O deseño curricular base.	Estándares de aprendizaxe evaluábeis e criterios de avaliación das linguas estranxeiras nos distintos tipos de ensino.
5.- As programacións didácticas vixentes.	Panorámica das programacións actuais nos distintos tipos de ensino e a súa discusión desde a perspectiva dos obxectivos fixados nos contextos nacional e internacional.
6.- Seccións bilingües e plurilingües. Metodoloxía CLIL/AICLE. Os proxectos lingüísticos de centro (PLC)	Información de novas orientacións e métodos que comezan a ser empregados desde a perspectiva curricular.
7.- O ensino-aprendizaxe de linguas estranxeiras en países da nosa contorna.	Información relevante sobre institucións internacionais dedicadas ao ensino e certificación das linguas estranxeiras.
8.- As linguas estranxeiras como fenómeno global. Experiencias educativas non europeas.	Visión panorámica dos sistemas doutros países non europeos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudos/actividades previos	4	6	10
Sesión maxistral	20	50	70
Traballos de aula	20	30	50
Presentacións/exposicións	20	50	70

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudos/actividades previos	Presentación do curso: Discusión dos obxectivos, métodos, materiais e sistemas de avaliación.
Sesión maxistral	Clases teóricas nas que se imparten os contidos do temario.
Traballos de aula	Actividades prácticas de autoavaliación de coñecementos na parte final de cada sesión.
Presentacións/exposicións	Actividades de aplicación e ampliación de contidos realizadas polo estudantado na aula.

Atención personalizada	
	Descrición
Sesión maxistral	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Traballos de aula	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Estudos/actividades previos	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Presentacións/exposicións	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Traballo de recapitulación do impartido en sesión ao remate de cada clase.	40	CG1 CG3 CG5 CG10 CE7 CE10 CE14
Presentacións/exposicións	Traballos durante o curso.	60	CG1 CG4 CG6 CG10 CG13 CG17 CE3 CE6 CE8 CE10 CE12 CT1 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado sera avaliado durante o curso por medio dun traballo de aula de carácter práctico ao remate de cada sesión presencial e tamén por medio dunha presentación na clase ao longo do curso, ampliando un aspecto debatido nas sesións presenciais. Cada unha das partes suspensas na primeira edición das actas poderase recuperar na segunda edición das mesmas en xullo.

Haberá un exame final comprensivo para o alumnado que non poida asistir ás sesións de xeito regular por razóns documentalmente xustificadas.

Bibliografía. Fontes de información

Ademais das referencias listadas nesta sección, o profesorado proporcionará unha selección de lecturas e material de traballo complementario para cada un dos puntos do temario. Haberá tamén un listado de referencias bibliográficas complementarias en Tema Faitic ao comezo do curso.

Referencias orientativas.

Baidak, Nathalie, et al. *Key data on teaching languages at school in Europe*. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, European Commission. Available from EU Bookshop, 2012.

Comisión Europea. *Marco común de referencias para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación*. Centro Virtual Cervantes, 2002: (http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/marco/cvc_mer.pdf)

Díaz, Carmen Guillén, et al. "Marco y Portafolio: Porta Linguarum para los europeos." *Porta Linguarum*, 2, 69-92.

Ibáñez, J, E. Sanz y N. Goicoechea (Eds). *La Interculturalidad y el Aprendizaje de las Lenguas en el Espacio Europeo*. Burgos, Sevicio Publicaciones de la Universidad, 2006.

Jones, Neil, and Nick Saville. "European language policy: Assessment, learning, and the CEFR." *Annual Review of Applied Linguistics* 29 (2009): 51-63.

Marsh, David, and María Jesús Frigols Martín. "Content and language integrated learning." *The Encyclopedia of Applied Linguistics*, 2012.

Vez, J.M. "Multilingual education in Europe: policy developments." *Porta Linguarum*, 12, 7-24.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas Externas/V02M066V09301

Traballo Fin de Master/V02M066V09401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras/V02M066V09231

Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras/V02M066V09232

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V09102

Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V09103

Orientación e Función Titorial/V02M066V09101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V09104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras				
Materia	Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras			
Código	V02M066V09231			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Salceda Rodríguez, Hermes Valcárcel Riveiro, Carlos Valencia González, María Luz Fontenla Blanco, Ana María			
Profesorado	Fontenla Blanco, Ana María Salceda Rodríguez, Hermes Valcárcel Riveiro, Carlos Valencia González, María Luz			
Correo-e	fontenlablanco@edu.xunta.es mlvalencia@gmail.com carlos.valcarcel@uvigo.es hermes.salceda@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	- saber facer
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.	- saber facer
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.	- saber
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	- saber

CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	- saber facer - Saber estar / ser
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.	- saber
CE13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.	- saber - saber facer
CE14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	- saber - saber facer
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	- saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	- saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ofrecer ao futuro profesorado de ESO, Bacharelato, FP e Ensino de Idiomas a formación pedagóxica e didáctica esixida pola lexislación actual.	CG3 CG4 CG5 CE6 CE13 CT1
Coñecer os contidos curriculares	CG3 CG4 CG5 CE9
Elaborar e programar unidades didácticas.	CG3 CG4 CG5 CE7 CE9 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3
Buscar e deseñar actividades que fomenta a competencia comunicativa traballando as catro destrezas (falar, escoitar, ler, escribir) utilizando diferentes materiais e recursos (oral, impreso, audiovisuais, dixitais, multimedia...).	CG3 CG4 CG5 CE2 CE8 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3

Adquirir estratexias para traballar atendendo á diversidade.

CG3
CG4
CG5
CE2
CE8
CE9
CE10
CE11
CE13
CT1
CT2
CT3

Dominar habilidades para que o proceso ensino aprendizaxe se desenvolva sempre no marco da educación en valores, a estimulación e esforzo do alumnado, dotándoo das ferramentas necesarias para aprender a aprender e favorecer a autonomía persoal.

CG3
CG4
CG5
CE8
CE9
CE10
CE11
CE13
CE14
CT1
CT2
CT3

Contidos

Tema

Contextos de aplicación da didáctica das linguas estranxeiras no ensino secundario.	- ESO - Bacharelato - FP - EOLs - Programas AICLE - Variábeis na situación de ensino das linguas estranxeiras.
Elementos para a programación de unidades didácticas.	- Lexislación educativa e aprendizaxe de linguas estranxeiras no ensino secundario. - Marco metodolóxico: o enfoque comunicativo, o enfoque por tarefas e outras metodoloxías actuais. - Planificar e programar. Aspectos xerais: a unidade didáctica e a programación de departamento. - A avaliación na aula de lingua estranxeira.
Competencias e estratexias de comunicación.	- As competencias clave. - Actividades de lingua: tipoloxía das actividades; a incorporación das actividades de léxico e os contidos gramaticais e funcionais. - Actividades de comprensión, expresión, interacción e mediación.
Apoio, diversidade e multiculturalidade.	- A titoría. A LE nas actividades de titoría (Life skills / compétences pour la vie / Lebenskompetenzen). - A atención á diversidade. - Traballar coa cultura da LE.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	60	120	180
Traballos de aula	30	0	30
Debates	10	10	20
Estudo de casos/análises de situacións	20	20	40
Traballos e proxectos	0	30	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Presentación dos puntos esenciais dos contidos da materia.
Traballos de aula	Resolución na aula de actividades relacionadas cos contidos da materia e encamiñadas a acadar os obxectivos fixados para a mesma.

Debates	Construción dunha visión crítica sobre os contidos da materia mediante o intercambio de opinións na aula.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise de prácticas metodolóxicas de especial interese.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado poderá contactar o profesorado para achegar propostas e resolver dúbidas relacionadas cos contidos e obxectivos da materia. Poderá facelo principalmente por correo electrónico ou, se que sexa posíbel, durante o horario e espazos de atendimento previamente establecidos ou por videoconferencia.
Estudo de casos/análises de situacións	O alumnado poderá contactar o profesorado para achegar propostas e resolver dúbidas relacionadas cos contidos e obxectivos da materia. Poderá facelo principalmente por correo electrónico ou, se que sexa posíbel, durante o horario e espazos de atendimento previamente establecidos ou por videoconferencia.
Traballos de aula	O alumnado poderá contactar o profesorado para achegar propostas e resolver dúbidas relacionadas cos contidos e obxectivos da materia. Poderá facelo principalmente por correo electrónico ou, se que sexa posíbel, durante o horario e espazos de atendimento previamente establecidos ou por videoconferencia.
Debates	O alumnado poderá contactar o profesorado para achegar propostas e resolver dúbidas relacionadas cos contidos e obxectivos da materia. Poderá facelo principalmente por correo electrónico ou, se que sexa posíbel, durante o horario e espazos de atendimento previamente establecidos ou por videoconferencia.
Traballos e proxectos	O alumnado poderá contactar o profesorado para achegar propostas e resolver dúbidas relacionadas cos contidos e obxectivos da materia. Poderá facelo principalmente por correo electrónico ou, se que sexa posíbel, durante o horario e espazos de atendimento previamente establecidos ou por videoconferencia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos e proxectos	Cada alumno deberá realizar ao longo do curso unha serie de traballos e actividades propostos por cada un dos docentes da materia. Os criterios de avaliación, así como o formato, modalidade e prazos de presentación serán establecidos en cada grupo por cada profesor responsábel. A avaliación será, por tanto, continua, progresiva e sumativa. Tanto na 1ª como na 2ª convocatoria, cada profesor emitirá unha nota inidividual sobre 10. Esta será poderada en función do número de horas do docente e sumada á dos demais para obter a cualificación final do alumno.	100	CG3 CG4 CG5 CE2 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación continua só se aplicará ao alumnado que asista habitualmente ás clases.

O alumnado que presente un absentismo prolongado ás clases ou que non supere o proceso de avaliación en primeira convocatoria terá que presentar un traballo centrado no deseño dunha unidade didáctica. O alumno pódelle propor ao profesorado un tema diferente para o seu traballo. Sexa como for, o profesorado debe estar informado e conforme coa mudanza de tema. O sistema de cualificación será o mesmo que na primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

FERNANDEZ SIERRA, J. (1995) . El trabajo docente y psicopedagógico en Educación Secundaria.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras**

Materia	Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras			
Código	V02M066V09232			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Pérez Guerra, Javier Martínez Insua, Ana Elina			
Profesorado	Martínez Insua, Ana Elina Pérez Guerra, Javier			
Correo-e	jperez@uvigo.es minsua@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Este materia ten como obxectivo a innovación e mellora na práctica docente de linguas estranxeiras a través da investigación na aula, cunha metodoloxía centrada no alumnado. As premisas básicas da práctica docente neste eido son a observación, avaliación e adaptación de actividades na aula de linguas estranxeiras, a aprendizaxe autónoma e as diferentes modalidades para avaliála. Prestarase unha atención especial ás tecnoloxías da información e a comunicación como fontes de innovación e investigación nas linguas estranxeiras. Afondarase igualmente nos recursos innovadores dos programas europeos para o estudo das linguas estranxeiras.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.	- saber - saber facer
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	- saber - saber facer
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	- saber - saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento das estratexias fundamentais de innovación docente no eido do ensino das linguas estranxeiras	CG3 CG8 CE7 CE13 CT1 CT2 CT3
Coñecemento das ferramentas relativas ás novas tecnoloxías que permitan estratexias de innovación docente no ensino de linguas estranxeiras	CG3 CG8 CE7 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3
Coñecemento de estratexias de dinamización individual e grupal no eido do ensino das linguas estranxeiras	CG3 CG8 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3
Posta en práctica dos coñecementos adquiridos mediante o desenvolvemento dunha práctica innovadora relativa ao ensino das linguas estranxeiras	CG3 CG8 CE7 CE13 CT1 CT2 CT3

Contidos

Tema

- Introducción á noción de innovación educativa e ás estratexias de innovación no eido do ensino de linguas estranxeiras
- Programas e plataformas informáticas aplicables a contextos de innovación educativa (software de tarefas baseadas en problemas, blogs e web 2.0, plataformas de teleaprendizaxe en contextos de blended learning, etc.)

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	9	18	27
Traballos de aula	14	48	62
Presentacións/exposicións	6	54	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia por parte do profesorado.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos máis teóricos da materia por parte do profesorado.
Traballos de aula	Desenvolvemento de pequenas tarefas relativas á innovación docente por parte do alumnado.
Presentacións/exposicións	Presentación dun proxecto de innovación docente por parte do alumnado.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos de aula	Titorías presenciais individualizadas: Horario de atención do profesorado na Facultade de Filoloxía e Tradución: - Ana Elina Martínez Insua: despacho B31 - Javier Pérez Guerra: despacho B43 Titorías virtuais: - correo electrónico (véxase portada da guía docente) - plataforma de teleaprendizaxe Tema en http://faitic.uvigo.es
Presentacións/exposicións	Titorías presenciais individualizadas: Horario de atención do profesorado na Facultade de Filoloxía e Tradución: - Ana Elina Martínez Insua: despacho B31 - Javier Pérez Guerra: despacho B43 Titorías virtuais: - correo electrónico (véxase portada da guía docente) - plataforma de teleaprendizaxe Tema en http://faitic.uvigo.es

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Sesión maxistral	Asistencia e participación nas sesións lectivas ordinarias.	20	CG3 CG8 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3
Traballos de aula	Entrega en prazo dos traballos e actividades requiridas ao longo das sesións lectivas ordinarias.	50	CG3 CG8 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3
Presentacións/exposicións	Presentación(s) final da materia.	30	CG3 CG8 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE14 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado que non desexe acollerse á avaliación continua, poderá presentarse a unha proba final sobre os contidos teóricos e prácticos da materia na data fixada pola coordinación do máster.

A avaliación da segunda convocatoria (xuño-xullo) farase exclusivamente mediante unha proba final sobre os contidos teóricos e prácticos da materia na data fixada pola coordinación do máster.

Bibliografía. Fontes de información

Entregarase bibliografía específica nas sesións docentes presenciais.

Publicaranse referencias bibliográficas na plataforma de teleaprendizaxe Tema en <http://faitic.uvigo.es>.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas Externas				
Materia	Prácticas Externas			
Código	V02M066V09301			
Titulacion	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinador/a	Garrido González, Josefa			
Profesorado	Garrido González, Josefa			
Correo-e	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
Descrición xeral	As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación.			

Competencias	
Código	Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
CE28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarios

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización.	CG3 CG5 CG6 CG10 CG12 CG16 CE28 CT1 CT2 CT3
O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe.	CG12 CG16 CE30 CT3
O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	CG3 CG6 CG12 CE30 CE31 CT3

Contidos
Tema
Deseño de materias da especialidade
Elaboración de materiais e actividades
Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.
Análise da práctica educativa
(*)Análisis de la práctica educativa

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	105	0	105
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	195	195

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas externas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A titorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade.

Atención personalizada	
	Descrición
Prácticas externas	O alumnado terá dous titores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un titor/a no centro de prácticas e un titor/a na universidade que será o seu titor/a de PAT

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Prácticas externas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Master/V02M066V06401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V06102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V06103

Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional/V02M066V06227

A Formación Profesional/V02M066V06225

Orientación e Función Titorial/V02M066V06101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V06104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo Fin de Master				
Materia	Traballo Fin de Master			
Código	V02M066V09401			
Titulacion	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinador/a	Garrido González, Josefa			
Profesorado	Garrido González, Josefa			
Correo-e	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
Descrición xeral	Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalguna das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.			

Competencias	
Código	Tipoloxía
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización.	CG4 CG6 CG10 CG12 CG17 CE24 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2
O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe.	CG12 CG17 CE24 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2
O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	CG6 CG12 CE26 CE27 CT1 CT2

Contidos

Tema

(*)Elaboración de un trabajo.

Trabajo de investigación final en el ámbito de la educación secundaria.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	1	0	1
Traballos tutelados	10	139	149

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal composto por 3 profesores do itinerario/especialidade correspondente ou do módulo común. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 10 y 15 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas.
Traballos tutelados	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalguna das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	O TFM estará tutorizado por un docente habilitado a tal fin.

Avaliación

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102
Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106
Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103
Formación Académica e Profesional/P02M066V06254
A Atención á Diversidade e a súa Intervención/P02M066V06252
A Convivencia nos Centros de Secundaria e o Traballo dende Departamento de Orientación/P02M066V06253
A Innovación e a Investigación Educativa como Factores para a Mellora e o Asesoramento Escolar/P02M066V06107
Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas/P02M066V06105
Orientación e Función Titorial/P02M066V06101
Prácticas Externas/P02M066V06301
Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104
